യോഗവാസിഷ്ഠഃ/പ്രകരണമ് 3✓
(ഉത്പത്തിപ്രകരണമ്)/സർഗഃ 030✓

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .

പൃഥി+വ്യപ്-തേജസാം(ൻ) ത+ത്ര നഭ+സ്വ+ന്ന-ഭസോ-രപി .
യഥോ+ത്തരം(ൻ) ദശ-ഗുണാ-
നതീ+ത്യാ-വരണാൻ+ക്ഷണാത് .. 1

ദദർശ പരമാ-കാശ തഥ്-പ്രമാണ-വിവർജിതം .
തഥാ തതം(ഞ്)ജഗ-ദിദം(ൻ) യഥാ ത+ത്രാ+ണ്ഡ-മാത്രകം .. 2

താദൃശാ-വരണാൻഥ്.സർഗാൻ.ബ്ര+ഹ്മാ+ണ്ഡേഷു ദദർശ സാ .
കോടിശഃ(സ്) സ്ഫുരിതാൻ.വ്യോമ്നി+ത്രസ-രേണൂ-നിവാ-തപേ .. 3

മഹാകാശ-മഹാം.ഭോധൗ മഹാ-ശൂ+ന്യ+ത്വ-വാരിണി .
മഹാചിദ്.ദ്രവ-ഭാവോ+ത്ഥാൻ.ബുദ്ബുദാ-നർബുദ+പ്രഭാൻ .. 4

കാം+ശ്ചിദാ-പതതോ∫ധസ്താഥ്.കാം+ശ്ചി+ച്ചോ-പരി ഗ+ച്ഛതഃ .
കാം+ശ്ചിത്-തി+ര്യഗ്-ഗതീ-നന്യാൻഥ്.
സ്ഥിതാം+സ്തബ്ധാൻഥ്.സ്വസം-വിദാ .. 5

യ+ത്ര യ+ത്രോ-ദിതാ സംവി+ദ്യേഷാം(യ്) യേഷാം(യ്) യഥാ യഥാ .
ത+ത്ര ത+ത്രോ-ദിതം(ൻ) രൂപം(ൻ)
തേഷാം(ൻ) തേഷാം(ൻ) തഥാ തഥാ .. 6

നേഹൈവ ത+ത്ര നാമോർധ്വം(ൻ) നാധോ ന-ച ഗമാ-ഗമാഃ .
അ+ന്യദേവ പദം(ങ്) കി+ഞ്ചി+ത്തസ്മാദ്-ദേഹാ-ഗമം ഹി തത് .. 7

ഉഥ്.പ+ദ്യോഥ്.പ+ദ്യതേ ത+ത്ര+സ്വയം സംവിഥ്.സ്വഭാ-വതഃ .
സ്വസം(ങ്)ക+ല്പൈഃ(ശ്) ശമം(യ്)യാതി
ബാല-സ+ങ്ക+ല്പ-ജാല-വത് .. 8

ശ്രീരാമ ഉവാച .
കിമധഃ(സ്)സ്യാഥ്.കിമൂർധ്വം സ്യാഥ്.
കിം(ൻ) തി+ര്യ+ക്ത+ത്ര ഭാസുരേ .
ഇതി+ബ്രൂഹി മമ+ബ്ര+ഹ്മ+ന്നിഹൈവ യദി ന+സ്ഥിതമ് .. 9

ശ്രീവസിഷ്ഠ ഉവാച .
സസർവാ-വരണാ ഏതേ മഹ+ത്യന്ത-വിവർജിതേ .

ബ്ര+ഹ്മാ+ണ്ഡാ ഭാന്തി ദുർ.ദൃഷ്ടേർ.
വ്യോമ്നി കേശോ+ണ്ഡകോ യഥാ .. 10 .

അ+സ്വാ-ത+ന്ത്ര്യാഥ്.പ്രധാവ+ന്തി
പദാർഥാഃ(സ്) സർവ ഏവ യത് .
ബ്ര+ഹ്മാ+ണ്ഡേ പാർഥിവോ ഭാഗസ്-തദ-ധസ്തൂർധ്വ-മ+ന്യഥാ .. 11

പിപീലി-കാനാം മഹതാം(വ്) വ്യോമ്നി വർതുല-ലോഷ്ടകേ .
ദശ-ദിക്ക-മധഃ(ഫ്) പാദാഃ(ഫ്)പൃഷ്ഠ-മൂർധ്വ-മുദാ-ഹൃതം.. 12

വൃ+ക്ഷ-വല്മീക-ജാലേന കേഷാം(ഞ്)ചി+ദ്ധൃദി ഭൂതലം.
സസുരാ-നര-ദൈ+ത്യേന വേ+ഷ്ടിതം(വ്)വ്യോമ നിർമലം .. 13

സംഭൂതം സഹ ഭൂതേന സ+ഗ്രാമ-പുര-പർവതം .
ഇദം(ങ്) ക+ല്പന-ഭൂതേന പ+ക്വാ+ക്ഷോട-മിവ+ത്വചാ .. 14

യഥാ വി+ന്ധ്യ-വനാ-ഭോഗേ+പ്ര+സ്ഫുര+ന്തി കരേണവഃ .
തഥാ തസ്മിൻ-പരാ-ഭോഗേ+ബ്ര+ഹ്മാ+ണ്ഡ+ത്രസരേ-ണവഃ .. 15

തസ്മിൻഥ്.സർവം(ൻ) തതഃ(സ്) സർവം(ൻ)-
തഥ്.സർവം സർവ-ത+ശ്ച യത് .

തച്ച സർവ-മയോ നിത്യം(ൻ) തഥാ തദണുകം പ്രതി .. 16

ശു+ദ്ധ-ബോധ-മയേ തസ്മിൻ.പരമാ-ലോക-വാരിധൗ .
അജ+സ്ര-മേ+ത്യ ഗ+ച്ഛ+ന്തി+
ബ്ര+ഹ്മാ+ണ്ഡാ+ഖ്യാസ്-തരങ്ഗ-കാഃ .. 17

അ+ന്തഃ(ശ്)ശൂന്യാഃ(സ്)സ്ഥിതാഃ(ഖ്)കേചിഥ്.
സ+ങ്ക+ല്പ+ക്ഷയ-രാ+ത്രയഃ .
തരങ്ഗാ ഇവ തോയേ്ബ്ധൗ.+
പ്രോ+ഹ്യ+ന്തേ ശൂ+ന്യതാർണവേ .. 18

കേഷാം(ഞ്)ചിദ+ന്തഃ(ഖ്)ക+ല്പാ+ന്തഃ(ഫ്)
പ്രവൃ+ത്തോ ഘർ.ഘരാ.രവഃ .
ന+ശ്രുതോ്+ന്യൈർ.നച+ജ്ഞാതഃ(സ്)-
സ്വഭാ-വേന രസാ-കുലൈഃ .. 19

അ+ന്യേഷാം പ്രഥമാ-രംഭേ ശു+ദ്ധഭൂഷു വിജൃം-ഭതേ .
സർഗഃ(സ്)സംസി+ക്ത-ബീജാനാം(ങ്)-
കോശേ്+ങ്കുര-കലാ യഥാ .. 20

മഹാ+പ്രലയ-സംപത്തൗ സൂ+ര്യാർ.ചിർ.വി+ദ്യുതോ്ഽ+ദ്രയഃ .
പ്രവൃ+ത്താ ഗലിതും(ങ്)കേചി+ത്താപേ ഹിമ-കണാ ഇവ .. 21

ആക+ല്പം(ൻ) നിപ-ത+ന്ത്യേവ കേചിദ+പ്രാപ്ത-ഭൂമയഃ .
യാവ+ദ്വിശീര്യ ജായ+ന്തേ തഥാ സംവി+ന്മയാഃ(ഖ്) കില .. 22

സ്തബ്ധാ ഇവ+സ്ഥിതാഃ(ഖ്) കേചിത്.
കേശോ+ന്ധ്രക-മിവാംബരേ .
വായോഃ(സ്) സ്പന്ദാ ഇവാ-ഭാ+ന്തി തഥാ+പ്രോദിത-സംവിദഃ .. 23

ആചാരാ+ദ്വേദ-ശാസ്ത്രാണാ-മാദ്യ ഏവാ+ന്യഥോ-ദിതേ .
ആരം-ഭോ്ഽപി തഥാ+ന്യേഷാ-
മനി+ത്യഃ(സ്) സംസ്ഥിതഃ(ഖ്)ക്രമഃ .. 24

കേചിദ്.ബ്ര+ഹ്മാദി-പുരുഷാഃ(ഖ്) കേചി+ദ്വിഷ്ണ്വാദി-സർഗപാഃ .
കേചി+ച്ചാ+ന്യ+പ്രജാ-നാഥാഃ(ഖ്) കേചി+ന്നിർ.നാഥ-ജ+ന്തവഃ .. 25

കേചി+ദ്വിചിത്ര-സർഗേ-ശാഃ(ഖ്) കേചി+ത്തിര്യങ്-മയാ+ന്തരാഃ .
കേചി-ദേകാർണവാ-പൂർണാ ഇതരേ ജനി-വർജിതാഃ .. 26

കേചി+ച്ഛിലാങ്ഗ-നിഷ്പിണ്ഡാഃ(ഖ്) കേചിത്.കൃമി-മയാ+ന്തരാഃ .
കേചിദ്-ദേവമയാ ഏവ കേചി+ന്നര-മയാ+ന്തരാഃ .. 27

കേചി+ന്നി+ത്യാ+ന്ധ-കാരാ+ഢ്യാ+സ്തഥാ ശീലിത-ജ+ന്തവഃ .
കേചി+ന്നിത്യ+പ്രകാശാ+ഢ്യാ+സ്തഥാ ശീലിത-ജ+ന്തവഃ .. 28

കേചി+ന്മശക-സംപൂർണാ ഉദുംബര.ഫല+ശ്രിയഃ .
നിത്യം ശൂന്യാ+ന്തരാഃ(ഖ്) കേചി+ച്ഛൂന്യ+സ്പന്ദാ+ത്മ-ജ+ന്തവഃ .. 29

സർഗേണ താദൃശേ-നാ+ന്യേ പൂർണാ യേ്ഽ+ന്തർ-ധിയാ-മിഹ .
ക+ല്പനാ-മപി നായാ+ന്തി+വ്യോമ-പൂർണാ-ചലോ യഥാ .. 30

താദൃ-ഗംബര-മേതേഷാം മഹാകാശം(ൻ)തതം സ്ഥിതം .
ആജീവിതം പ്രഗ+ച്ഛദ്-ഭിർ.വിഷ്ണ്വാ+ദ്യൈ+(ർയ)ന്ന മീയതേ .. 31

പ്ര+ത്യേക+സ്യാ+ണ്ഡ-ഗോലസ്യ+സ്ഥിതഃ(ഖ്)കടക-ര+ത്നവത് .
ഭൂതാ-കൃഷ്ടി-കരോ ഭാവഃ(ഫ്) പാർഥിവഃ(സ്)സ്വ+സ്വ-ഭാവതഃ .. 32

യഃ(സ്)സർവ-വിഭവോ്ഽ+സ്മാകം(ൻ)
ധിയാ+ന്ന വിഷയം(ൻ) തതഃ .
തജ്-ജഗത്.കഥനേ ശ-ക്തിർ.നമ-മാസ്തി മഹാ-മതേ .. 33

ഭീമാ+ന്ധ-കാര-ഗഹനേ സുമ-ഹ+ത്യ-ര+ണ്യേ
ന്യ+ത്യ+ന്ത്യ-ദർശിത-പരസ്പര-മേവ മ+ത്താഃ .
യ+ക്ഷാ യഥാ+പ്രവിതതേ പരമാം-ബരേ്വ+ന്ത-
രേവം സ്ഫുര+ന്തി സുബ-ഹൂനി മഹാ-ജഗ+ന്തി .. 34

ഇ+ത്യാർഷേ+ശ്രീവാസിഷ്ഠ-മഹാരാമായണേ മോ+ക്ഷോ+പായേ
ഉത്പത്തി+പ്രകരണേ ലീലോ വിചിത്ര+ബ്രഹ്മാ+ണ്ഡ-കോടി-വർണനം(ൻ)
നാമ+ത്രിംശഃ(സ്) സർഗഃ .. 30 ..
ഓം.
****
CHECKED BY GURU P.R.IYER
13.9.2023